

การประเมินผลการดำเนินโครงการของกระทรวงสาธารณสุขภายใต้แผนงาน
บูรณาการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย พ.ศ. 2563 แนวทางที่ 4
พัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพ และการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุ*
AN EVALUATION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH UNDER THE
INTEGRATED READINESS FOR AGING SOCIETY 2020 GUIDELINE NO.4: TO
DEVELOP HEALTHCARE SYSTEM AND SOCIAL PROTECTION FOR THE ELDERLY

อุบลวรรณ นิยมจันทร์

Ubonwan Niyomjan

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

Bureau of Health Administration, Ministry of Public Health, Thailand.

E-mail: ubonwan1970@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จากแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย พ.ศ. 2563 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แนวคิดการประเมิน CIPP Model ได้แก่ การประเมินด้าน บริบทหรือสภาวะแวดล้อม ประเมินปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยป้อน การประเมินกระบวนการ และการ ประเมินผลผลิต โดยทำการรวบรวมเอกสาร 5 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการพัฒนาและสร้างเสริม ศักยภาพคนไทยกลุ่มวัยผู้สูงอายุ 2) โครงการสร้างสังคมห่วงใยใส่ใจสุขภาพผู้สูงอายุ กรมอนามัย 3) โครงการสร้างสังคม ห่วงใยใส่ใจสุขภาพผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ 4) โครงการผลักดันการนำ นวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุไปใช้ประโยชน์ และ 5) โครงการสร้างเสริมระบบการ ดูแลสุขภาพเพื่อรองรับผู้สูงอายุแบบบูรณาการ

ผลการประเมินพบว่า ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยป้อน ด้าน กระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิต มีความสอดคล้องและผ่านเกณฑ์ประเมินตามเป้าหมายของ มาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ซึ่งผลการประเมินด้าน วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับนโยบายและสถานการณ์ปัจจุบัน มีปัจจัยนำเข้าที่พร้อมสนับสนุน ได้แก่ บุคลากรและทรัพยากร มีกระบวนการและขั้นตอนของเตรียมความพร้อม และผู้รับผิดชอบที่ ชัดเจน มีกระบวนการติดตามประเมินผลที่เป็นรูปธรรม รวมทั้งการประเมินผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ตามเป้าหมาย สำหรับกรณีที่ไม่เป็นไปตามแผน เสนอให้ทุกโครงการของกระทรวงสาธารณสุขที่เกิด ความล่าช้า วางแผนเร่งรัดการดำเนินงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ และหากโครงการไม่

* Received: 24 November 2022; Revised: 19 December 2022; Accepted: 22 December 2022

สามารถดำเนินการต่อไปได้ ควรพิจารณาโอนเงินงบประมาณให้โครงการอื่นที่มีความจำเป็นแทน เพื่อให้งบประมาณประจำปีที่ได้รับจัดสรรเกิดประโยชน์สูงสุดต่อระบบสุขภาพและประชาชนต่อไป

คำสำคัญ: การพัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพและการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุ, การประเมินโครงการ CIPP MODEL, การประเมินผลโครงการ

Abstract

This study is in order to evaluate the projects under the Ministry of Public Health funding proposal from the Integrated Readiness Plan for Aging Society 2020 by using the CIPP model which consists of Context Evaluation, Input Evaluation, Process Evaluation and Product Evaluation through documentary research from five projects which includes 1) project to development and enhancement for the Thai elderly group, 2) project to create a society that cares about the health of the elderly. 3) project to create social caring for the health of the elderly. 4) project to promote the use of innovations for the life of the elderly and 5) project to enhance healthcare system to support the elderly. The results from the project evaluations have shown that:

The results obtained based on four evaluation criteria i.e. context or environment, preliminary or input factor, operational process and productivity are consistent and meet the all the criteria. The results of the evaluation namely the operational objectives are consistent with current policies and situations. Inputs are ready to support personnel and resources. Procedure and step are well prepared. The budget was returned which was considered to meet the set target. Only 8.92 percent was unable to proceed as planned. Suggesting guidelines: The researcher suggests that all projects under the Ministry of Public Health that have been delayed should put into plan to expedite the operation according to the current situation and if the project cannot continue, budget should be transferred to other projects under the Integrated Readiness Plan for Aging Society instead so that the annual budget has been allocated for the most benefit way possible to the healthcare system and future for the people.

Keywords: Development of Strategies and System in Providing Health Care Services for Elderly, CIPP model project evaluation, project evaluation.

บทนำ

แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย เป็นแหล่งงบประมาณที่สำคัญในการผลักดันและขับเคลื่อนโครงการสำคัญของกระทรวงสาธารณสุข ในการดำเนินงานเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงอายุด้านสุขภาพระดับประเทศ ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและสภาพแวดล้อม (แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545-2565) เพื่อให้ประชาชนก่อนวัยสูงอายุ มีความพร้อมก่อนเข้าสู่สังคมสูงวัยและผู้สูงอายุ มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สุขภาพสังคมและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ซึ่งเป็นเป้าหมายของแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2561 ให้ความเห็นชอบการกำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยกำหนดให้มีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ จำนวน 14 แผนงานบูรณาการ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 4 คณะ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 3/2562 เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ลงวันที่ 4 มกราคม 2562 โดยคณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 คณะที่ 4.1 มีพลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ เป็นเจ้าภาพหลัก ประกอบด้วย 4 แนวทาง ดังนี้ 1) สร้างความรอบรู้ให้ประชาชนก่อนวัยสูงอายุเตรียมความพร้อมในทุกมิติ 2) เสริมสร้างทักษะด้านอาชีพในการดำรงชีวิตอย่างมั่นคง 3) สร้างเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก 4) พัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพและการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2563)

กระทรวงสาธารณสุข ได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพแนวทางที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพและการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุ ในปีงบประมาณ 2563 ที่บูรณาการร่วมกัน 4 กระทรวง 8 หน่วยงาน 24 โครงการ โดยกระทรวงสาธารณสุข ได้รับงบประมาณ 238,634,800 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.62 ของงบประมาณทั้งหมด 863,846,800 บาท ของแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงบประมาณ) มีการศึกษาประเมินประสิทธิภาพและปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานของหน่วยงานระดับกรมในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กรมอนามัย กรมการแพทย์ และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบรายงานรายละเอียดผลการดำเนินงานแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย รายไตรมาส ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เอกสารรายละเอียดโครงการที่ได้รับอนุมัติเงินจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และแบบรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณในระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (ZFMIS) วัตถุประสงค์ของการประเมินเพื่อประเมินประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการของกระทรวงสาธารณสุข ภายใต้แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย พ.ศ. 2563

แนวทางที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพและการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการโครงการของกระทรวงสาธารณสุขภายใต้แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย พ.ศ.2563 แนวทางที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพและการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุ (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2563)

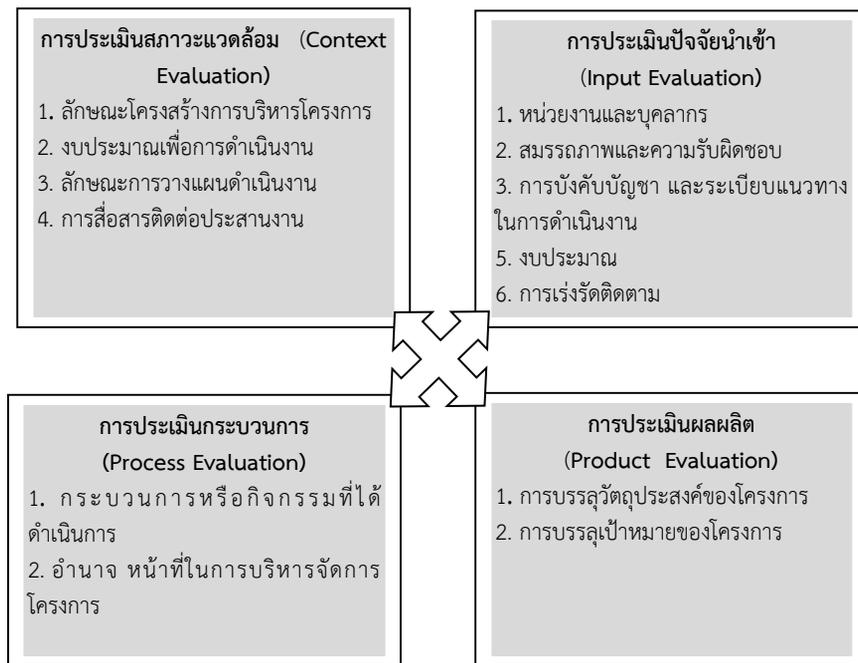
จากข้อมูลการดำเนินการที่กล่าวข้างต้น ส่งผลต่อการจัดดำเนินโครงการตามแผนนโยบายซึ่งกระทบต่อการพัฒนาประเทศและการจัดโครงการ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเกิดประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและประเมินโครงการที่เกิดขึ้น ภายใต้โครงการแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย พ.ศ. 2563 แนวทางที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพ และการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุ การเพื่อตรวจสอบความสำเร็จของโครงการและความสอดคล้องการการดำเนินการ จึงสนใจศึกษาผลการดำเนินการโครงการของกระทรวงสาธารณสุข ภายใต้แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย พ.ศ. 2563 แนวทางที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพ และการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุ เพื่อเสนอแนะจากผลการวิเคราะห์ที่เป็นอุปสรรคและประสิทธิผลของการประเมินโครงการต่อไป รวมทั้งเสนอแนะกรอบการประเมินที่อาจส่งผลกระทบต่อโครงการอื่นๆ เพื่อนำมาวางแผนการดำเนินโครงการต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการประเมินโครงการหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยใช้แนวคิดการประเมิน CIPP Model ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (C) ด้านปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยป้อน (I) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (P) และด้านผลผลิต (P)
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขการจัดสรรทรัพยากรที่เกิดความล่าช้าและโครงการอื่น ๆ ต่อไปในอนาคต

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและใช้รูปแบบการประเมินแบบซีพีบี (CIPP Model) โดยเน้นกระบวนการประเมินเพื่อความสอดคล้องควบคู่ไปกับกิจกรรมการประเมินทุกขั้นตอนของสตัฟเฟิลบีม โดยนำมาประยุกต์ในกรอบแนวคิดในการทำวิจัยการประเมินผลการดำเนินดังภาพ 1 (Stufflebeam, Daniel L. and Shinkfield, Anthony J, 2007)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โครงการภายใต้โครงการการบริหารจัดการโครงการของกระทรวงสาธารณสุข ภายใต้แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย พ.ศ. 2563 แนวทางที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพ และการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุ ใช้การรวบรวมข้อมูลโครงการประจำปี พ.ศ. 2563 จากการดำเนินโครงการทั้งหมด 5 โครงการ ดังนี้ 1) โครงการพัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพคนไทยกลุ่มวัยผู้สูงอายุ 2) โครงการสร้างสังคมห่วงใยใส่ใจสุขภาพผู้สูงอายุ โดยกรมอนามัย 3) โครงการสร้างสังคมห่วงใยใส่ใจสุขภาพผู้สูงอายุ โดยกรมการแพทย์ 4) โครงการผลักดันการนำนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุไปใช้ประโยชน์ และ 5) โครงการสร้างเสริมระบบการดูแลสุขภาพเพื่อรองรับผู้สูงอายุแบบบูรณาการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ รวบรวมโดยใช้แบบรายงานรายละเอียดผลการดำเนินงาน แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประกอบด้วย 1) แบบรายงานรายละเอียดผลการดำเนินงานแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย รายไตรมาส ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่ได้รับอนุมัติเงินงบประมาณจากงบรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 2) รายงานผลการเบิกจ่ายเงินในระบบ GFMS จากกลุ่มคลังและพัสดุ สำนักงานปลัดกระทรวง

สาธารณสุข และ 3) เอกสารจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานประมาณการกระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง

การวิเคราะห์ผลการวิจัยหรือเกณฑ์การประเมินผลโครงการ

การประเมินผลโครงการครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การประเมินผลรายด้านทั้ง 4 ด้าน มีการกำหนดเกณฑ์ความสอดคล้องการประเมินในแต่ละด้าน (วสิน เทียนกิ่งแก้ว, 2554; ศรีสุตา วงศ์วิเศษกุล, 2556; ญัฐวรรณ แยมละมัย และสุณี หงส์วิเศษ, 2561) ดังนี้

1. ด้านบริบท/สภาพแวดล้อมของโครงการ ประเมินเรื่อง 1) โครงการสอดคล้องกับนโยบาย/จุดเน้นของโครงการพัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพ และการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุ โดยประเมินถึงวัตถุประสงค์หรือผลผลิตหรือประโยชน์ที่จะได้รับ มีความสอดคล้องกับนโยบาย/จุดเน้น รวมทั้งมีความสอดคล้องกันทั้ง 3 เรื่องหรือไม่ 2) ความต้องการความจำเป็นของการทำโครงการ โดยประเมินถึงการระบุสภาพปัญหาความต้องการความจำเป็น มีข้อมูลอ้างอิงที่ชัดเจนจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในการทำโครงการหรือไม่ 3) โครงการมีความชัดเจน โดยประเมินการระบุผลผลิตที่ได้ กลุ่มผู้ใช้ พื้นที่เป้าหมาย ช่วงเวลาที่จะดำเนินโครงการ มีสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการหรือไม่

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ประเมินเรื่อง 1) ความเหมาะสมของการใช้บุคลากร โดยประเมินถึงการระบุผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ร่วมดำเนินการจากภายนอกหน่วยงาน และมีการแต่งตั้งคณะทำงานหรือไม่ 2) ความเหมาะสมของงบประมาณ ประเมินจากการใช้จ่ายเงินงบประมาณได้ครบ ไม่มีการคืนเงิน 3) ความเหมาะสมของพื้นที่ในการดำเนินงาน โดยประเมินการระบุพื้นที่ที่จะดำเนินโครงการที่ชัดเจน มีการระบุพื้นที่ที่จะใช้ทดลอง/ทดสอบการดำเนินโครงการ ระบุพื้นที่ที่จะนำโครงการพัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพ และการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุไปขยายผล รวมทั้งระบุกลุ่มตัวอย่างหรือไม่

3. ด้านความเหมาะสมของกระบวนการจัดทำโครงการ ประเมินเรื่อง 1) มีการกำหนดกิจกรรมในโครงการชัดเจน โดยประเมินการระบุขั้นตอนการดำเนินงานการระบุช่วงเวลา ประเมินว่ากิจกรรมสามารถทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการหรือไม่ 2) กิจกรรมในโครงการสอดคล้องกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการพัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพ และการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุ ประเมินจากกิจกรรมในโครงการ มีขั้นตอนที่สอดคล้องกับการดำเนินงานตามมาตรฐานหรือไม่ 3) กิจกรรมในโครงการมีตัวชี้วัดและการประเมินผลเหมาะสม ประเมินจากตัวชี้วัดของโครงการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โครงการสามารถสะท้อนความสำเร็จโครงการได้ มีการวัดเชิงปริมาณคุณภาพ และเวลารับหรือไม่

4. ด้านความสำเร็จโครงการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดกิจกรรม ประเมินเรื่อง 1) ผลผลิตเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ ประเมินจากผลผลิตที่ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ของโครงการและสอดคล้องกับการแบ่งประเภทของโครงการพัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพ และการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุและผ่านมาตรฐานทางวิชาการหรือไม่

*ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การประเมินในกระบวนการวัดผลจากคู่มือมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ผลการวิจัย

ในการดำเนินงานการประเมินผลการบริหารจัดการโครงการของกระทรวงสาธารณสุข ภายใต้แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย พ.ศ. 2563 แนวทางที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพ และการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุ สามารถสรุปประเด็นการประเมินได้ ดังนี้

CIPP MODEL	รายการสรุปผลการประเมิน	สอดคล้องเกณฑ์
1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation)	<p>1.1 นโยบาย</p> <p>ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับประเด็นผู้สูงอายุและการเตรียมความพร้อมเพื่อการเข้าสู่สังคมสูงวัย โดยมีแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ที่เริ่มใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 รวมทั้งมีพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนต่อสิทธิและประโยชน์ของผู้สูงอายุ แผนงานบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ 25 แผนงาน ซึ่งเป็นที่มาของแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย ในเวลาต่อมา กระทรวงสาธารณสุข ได้ส่งโครงการเข้าร่วมในแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย ปีงบประมาณ 2563 และได้รับอนุมัติวงเงินจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 วงเงิน 238,634,800 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.62 ของงบประมาณทั้งหมดของแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563</p>	*สอดคล้องเกณฑ์การประเมิน
	<p>1.2 สถานการณ์</p> <p>จากการที่คาดว่าประเทศไทยจะเป็น “สังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์” (Complete Aged society) ภายในปี พ.ศ. 2578 โดยประมาณการว่าจะมีประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 30 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ซึ่งถือว่าการเปลี่ยนระดับที่รวดเร็วกว่าเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ และเมื่อประชากรของประเทศไทยกลายเป็น “สังคมผู้สูงอายุ” แล้ว สังคมไทยจะมีอายุสูงขึ้นไปอีก ผลที่ตามมาคือ รัฐ สังคมและครอบครัวจะต้องเตรียมวางมาตรการให้ความมั่นคงในชีวิตของผู้สูงอายุด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการรายได้ สุขภาพอนามัย และการอยู่อาศัย เมื่อคนเรามีอายุมากขึ้น ก็จะมีอัตราการป่วยที่ต้องได้รับการดูแลรักษาเพิ่มสูงขึ้น สุขภาพของผู้สูงอายุจึงอาจสร้างภาระให้กับทั้งรัฐ สังคม และครอบครัว การดูแลผู้สูงอายุ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องได้รับการจัดการและเตรียมความพร้อม โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันขั้นพื้นฐานได้ หรือสามารถใช้ชีวิตได้เหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง หน่วยงานระดับกรมในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยเฉพาะในแนวทางที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพ และการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุภายใต้แผนบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย พ.ศ. 2563 จึงมีความจำเป็นต้องให้ความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการบูรณาการกันอย่างแท้จริงในกระทรวงสาธารณสุข</p>	*สอดคล้องเกณฑ์การประเมิน

CIPP MODEL	รายการสรุปผลการประเมิน	สอดคล้อง เกณฑ์
	<p>1.3 วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลด้านสุขภาพที่ครอบคลุมทั้ง 4 มิติ ได้แก่ การพัฒนาระบบบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขทุกระดับ ให้มีศักยภาพและขีดความสามารถภายใต้การส่งเสริม สนับสนุนให้มั่นนวัตกรรมการดูแลผู้สูงอายุ มุ่งหวังให้ผู้สูงอายุมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) รวมทั้งพัฒนาศักยภาพบุคลากร ภาควิชาเครือข่าย ในการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุ สามารถนำระบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้สูงอายุและบริบทเชิงพื้นที่ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี เข้าถึงบริการด้านสุขภาพอย่างถ้วนหน้าและเท่าเทียม ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมดทุกโครงการ</p>	*สอดคล้อง การประเมิน
<p>2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)</p>	<p>2.1 บุคลากร บุคลากรผู้รับผิดชอบงานผู้สูงอายุ ประกอบด้วยบุคลากรจาก 2 ส่วนงาน คือ 1) บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานผู้สูงอายุหรือผู้จัดการโครงการที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ (Project manager) มีหน้าที่เป็นตัวกลางในการประสานงาน กำกับ ติดตาม รายงานความก้าวหน้าและประเมินผลการดำเนินงานการเบิกจ่ายงบประมาณ และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการ 2) บุคลากรเกี่ยวกับแผน/งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับโครงการผู้สูงอายุ มีหน้าที่ตรวจสอบโครงการ บันทึกข้อมูลค่าของงบประมาณเข้าสู่โปรแกรม e-Budgeting และประสานงานกับสำนักงบประมาณ (กรรมการจากกระทรวงสาธารณสุข)</p>	*สอดคล้อง การประเมิน
	<p>2.2 งบประมาณ กระทรวงสาธารณสุข ได้รับงบประมาณโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2552 เฉพาะที่อยู่ในแนวทางที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพ และการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุภายใต้ภายใต้แผนบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย พ.ศ.2563 ซึ่งกรมกิจการผู้สูงอายุ (เจ้าภาพหลัก) ได้มอบหมายให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นเจ้าภาพ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการพัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพคนไทยกลุ่มวัยผู้สูงอายุ สำนักงบประมาณได้พิจารณาอนุมัติวงเงิน 1,737,500 บาท จำนวนเบิกจ่ายแล้วจำนวน 1,581,200 บาท (ร้อยละ 91.00) คงเหลือเงินคืนคลัง จำนวน 156,300 บาท (ร้อยละ 9.00) แต่ไม่สามารถดำเนินการตามเป้าหมายได้สำเร็จ 2. โครงการสร้าง/สังคมห่วงใยใส่ใจสุขภาพผู้สูงอายุโดยกรมอนามัย สำนักงบประมาณได้พิจารณาอนุมัติวงเงิน 117,280,700 บาท จำนวนเบิกจ่ายแล้วจำนวน 117,278,800 บาท (ร้อยละ 99.99) คงเหลือเงินคืนคลัง จำนวน 1,900 บาท (ร้อยละ 0.01) สามารถดำเนินการแล้วเสร็จได้ตามเป้าหมาย 3. โครงการสร้าง/สังคมห่วงใยใส่ใจสุขภาพผู้สูงอายุ โดยกรมการแพทย์ สำนักงบประมาณได้พิจารณาอนุมัติวงเงิน 11,737,800 บาท จำนวนเบิกจ่ายแล้วจำนวน 11,559,900 บาท (ร้อยละ 98.48) คงเหลือเงินคืนคลัง จำนวน 177,900 บาท (ร้อยละ 1.52) สามารถดำเนินการแล้วเสร็จได้ตามเป้าหมาย 4. โครงการผลักดันการนำนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุไปใช้ประโยชน์ สำนักงบประมาณได้พิจารณาอนุมัติวงเงิน 8,590,100 บาท จำนวนเบิกจ่ายแล้ว 8,589,600 บาท (ร้อยละ 99.99) คงเหลือเงินคืนคลัง จำนวน 500 บาท (ร้อยละ 0.01) แต่ไม่สามารถดำเนินการตามเป้าหมายได้สำเร็จ 	*สอดคล้อง การประเมิน

CIPP MODEL	รายการสรุปผลการประเมิน	สอดคล้อง เกณฑ์
	<p>5. โครงการสร้างเสริมระบบการดูแลสุขภาพเพื่อรองรับผู้สูงอายุแบบบูรณาการ สำนักงบประมาณได้พิจารณาอนุมัติวงเงิน 80,955,300 บาท จำนวนเบิกจ่ายแล้วจำนวน 80,490,800 บาท (ร้อยละ 99.43) คงเหลือเงินคืนคลัง จำนวน 464,500 บาท (ร้อยละ 0.57) สามารถดำเนินการแล้วเสร็จได้ตามเป้าหมาย</p>	
	<p>โครงการผลักดันการนำนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุไปใช้ประโยชน์ วงเงิน 8,590,100 บาท เพื่อดำเนินงานโครงการผู้สูงอายุ ดังนี้</p> <p>1) โครงการบูรณาการนวัตกรรมและเทคโนโลยีการดูแลสุขภาพช่องปาก ผู้สูงอายุภายใต้แผนงานทันตสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุประเทศไทย พ.ศ. 2558-2565 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้รับงบประมาณทั้งสิ้น 80,955,300 บาท</p> <p>โครงการสร้างเสริมระบบการดูแลสุขภาพเพื่อรองรับผู้สูงอายุแบบบูรณาการ วงเงิน 80,955,300 บาท เพื่อดำเนินงานโครงการผู้สูงอายุ ดังนี้</p> <p>1) โครงการสร้างเสริมระบบการดูแลสุขภาพเพื่อรองรับสังคมสูงวัยแบบบูรณาการ</p> <p>2) โครงการพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพช่องปาก</p>	*สอดคล้อง การประเมิน
	<p>2.3 ระเบียบและแนวทางในการดำเนินงาน</p> <p>โครงการของกระทรวงสาธารณสุขภายใต้แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบการดูแลสุขภาพ ตลอดจนได้รับการส่งเสริมสุขภาพ และลดพฤติกรรมเสี่ยงสุขภาพ รวมทั้งพัฒนาและสนับสนุนระบบบริการสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชนและเกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง จึงมีหนังสือเอกสาร ระเบียบและแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้</p> <p>กรมกิจการผู้สูงอายุ (เจ้าภาพหลัก) แจกกรอบแนวทางการขับเคลื่อนแผนบูรณาการและผลสัมฤทธิ์แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย และมอบหมายให้แต่ละแนวทางมีเจ้าภาพแนวทาง โดยกระทรวงสาธารณสุข ได้รับมอบหมายจากกรมกิจการผู้สูงอายุ (เจ้าภาพหลัก) ให้เป็นเจ้าภาพแนวทางที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพ และการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุ โดยมีบุคลากรระดับกรมที่รับผิดชอบงานผู้สูงอายุในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเข้าร่วมรับฟังการชี้แจง เพื่อเตรียมส่งรายละเอียดโครงการที่จะขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พร้อมหน่วยงานอื่น ๆ</p> <p>หน่วยงานที่ต้องการจะขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 รวมทั้งกระทรวงสาธารณสุข ส่งรายละเอียดโครงการให้กรมกิจการผู้สูงอายุเป็นผู้รวบรวมภายในเวลาที่กำหนด</p> <p>กรมกิจการผู้สูงอายุนำเสนอแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ต่อ นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รองนายกรัฐมนตรี ประธานคณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยมีเจ้าภาพแนวทางแต่ละแนวทางและหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการตอบรายละเอียดข้อซักถามของประธานและคณะกรรมการ คณะที่ 4.1 เพื่อพิจารณาเห็นชอบการกำหนดผังเชื่อมโยงแผนบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ตลอดจนโครงการ กิจกรรมและงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ</p>	*สอดคล้อง การประเมิน

	<p>ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ของแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย</p> <p>สำนักงบประมาณชักชวนความเข้าใจแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ในเรื่องแผนการดำเนินงานในแต่ละแนวทางและแต่ละแนวทางมีการสอดรับกันอย่างไร โดยมีการทบทวนผลสัมฤทธิ์ ตัวชี้วัด และความเชื่อมโยงแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ก่อนที่จะบันทึกข้อมูลลงในระบบ e-budgeting</p>	
	<p>2.4 แผนการเร่งรัด ติดตามผลการดำเนินงาน</p> <p>ภายใต้ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562 ในหมวดที่ 6 (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 มาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 36 และมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561) ว่าด้วยการประเมินผลและการรายงานเพื่อประโยชน์ในการรายงานผลสัมฤทธิ์ของแผนบูรณาการ ให้หน่วยรับงบประมาณเป็นเจ้าภาพหลัก จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณของแผนงานบูรณาการ ตามเป้าหมายหรือตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ หรือตามที่ตกลงกับสำนักงบประมาณ ตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ พร้อมทั้งระบุปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงบประมาณกำหนด ส่งให้สำนักงบประมาณภายในสัปดาห์วันนับแต่วันสิ้นไตรมาส (ข้อ 35) ดังนั้น กรมกิจการผู้สูงอายุในฐานะเจ้าภาพหลัก จึงได้ประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งกระทรวงสาธารณสุข ในการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ การเบิกจ่ายงบประมาณ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ไข โดยในส่วนของกระทรวงสาธารณสุข มีกองยุทธศาสตร์และแผนงานเป็นผู้รวบรวม จัดทำรายงานส่งเป็นภาพรวมของกระทรวงสาธารณสุขส่งให้กรมกิจการผู้สูงอายุ เป็นรายไตรมาสทุกไตรมาส</p> <p>สำนักงบประมาณจะใช้ผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประกอบการพิจารณาจัดทำงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณต่อไปด้วย (ข้อ 36) ดังนั้น ประสิทธิภาพในการเบิกจ่ายงบประมาณจึงมีความสำคัญเทียบเท่ากับการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง ทั้งการดำเนินงานโครงการและการเบิกจ่ายงบประมาณต้องบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด</p>	*สอดคล้อง การประเมิน
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)	<p>3.1 บุคลากร</p> <p>บุคลากรระดับกรมที่รับผิดชอบงานผู้สูงอายุในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ต้องการจะขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เข้าร่วมประชุมรับฟังการกำหนดกรอบแนวทางการขับเคลื่อนแผนบูรณาการและผลสัมฤทธิ์แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย โดยกรมกิจการผู้สูงอายุ เจ้าภาพหลักเป็นผู้เชิญประชุม และมอบหมายให้กระทรวงสาธารณสุข เป็นเจ้าภาพแนวทางที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพ และการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุ</p>	*สอดคล้อง การประเมิน
	<p>3.2 การติดต่อสื่อสาร</p> <p>การติดต่อสื่อสาร และประสานงานระหว่างหน่วยงานระดับกรมที่ต้องการจะขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เฉพาะบางหน่วยงาน แบบไม่เป็นทางการโดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคลบ้างเล็กน้อยในการปรึกษาหารือ เพื่อจัดทำโครงการและรายละเอียดโครงการส่งให้กรมกิจการผู้สูงอายุภายในเวลาที่กำหนด กรมกิจการผู้สูงอายุส่งหนังสือแจ้งกรมในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขให้ผู้บริหารแต่ละหน่วยงานเป็นผู้ช่วยเจ้าภาพหลักในการนำเสนอและตอบข้อซักถามในรายละเอียดโครงการที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย</p>	*สอดคล้อง การประเมิน

	<p>ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ต่อนายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รองนายกรัฐมนตรี ประธานคณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ คณะที่ 4.1 ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาเห็นชอบโครงการ กิจกรรมและงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ของแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย</p>	
	<p>3.3 ด้านของกระบวนการเร่งรัด ติดตาม ประเมินผล กรมกิจการผู้สูงอายุในฐานะเจ้าภาพหลัก ได้แจ้งให้สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยกองยุทธศาสตร์และแผนงาน ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ การเบิกจ่ายงบประมาณ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ไข และจัดทำภาพรวมของกระทรวงสาธารณสุขส่งให้กรมกิจการผู้สูงอายุ เป็นรายไตรมาสทุกไตรมาส</p>	*สอดคล้อง การประเมิน
<p>4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ประกอบด้วย</p>	<p>4.1 การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ โครงการของกระทรวงสาธารณสุขภายใต้แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาระบบบริการสุขภาพการดูแลผู้สูงอายุให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้สูงอายุและบริบท รวมทั้งพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่ดูแลผู้สูงอายุในทุกระดับ โดยมีเป้าหมายให้ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบบริการสุขภาพได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ครอบคลุมทั้ง 4 มิติ ได้แก่ การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาโรค และการฟื้นฟูสภาพ ด้วยการสนับสนุนให้มินิวัตกรรมการดูแลผู้สูงอายุเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี</p>	*สอดคล้อง การประเมิน
	<p>4.2 การบรรลุเป้าหมายของโครงการ เป้าหมายการดำเนินงานตามโครงการของกระทรวงสาธารณสุขภายใต้แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 ที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยกองยุทธศาสตร์และแผนงาน ได้รับมอบหมายให้ติดตามความก้าวหน้าและรายงานผลการดำเนินโครงการ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สรุปได้ ดังนี้</p> <p>โครงการพัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพคนไทยกลุ่มวัยผู้สูงอายุ สำนักงานงบประมาณได้พิจารณาอนุมัติวงเงิน 1,737,500 บาท จำนวนเบิกจ่ายแล้วจำนวน 1,581,200 บาท (ร้อยละ 91.00) คงเหลือเงินคืนคลัง จำนวน 156,300 บาท (ร้อยละ 9.00) แต่ไม่สามารถดำเนินการตามเป้าหมายได้สำเร็จ</p> <p>โครงการสร้าง/สังคมห่วงใยใส่ใจสุขภาพผู้สูงอายุโดยกรมอนามัย สำนักงานงบประมาณได้พิจารณาอนุมัติวงเงิน 117,280,700 บาท จำนวนเบิกจ่ายแล้วจำนวน 117,278,800 บาท (ร้อยละ 99.99) คงเหลือเงินคืนคลัง จำนวน 1,900 บาท (ร้อยละ 0.01) สามารถดำเนินการแล้วเสร็จได้ตามเป้าหมาย</p> <p>โครงการสร้าง/สังคมห่วงใยใส่ใจสุขภาพผู้สูงอายุโดยกรมการแพทย์ สำนักงานงบประมาณได้พิจารณาอนุมัติวงเงิน 11,737,800 บาท จำนวนเบิกจ่ายแล้วจำนวน 11,559,900 บาท (ร้อยละ 98.48) คงเหลือเงินคืนคลัง จำนวน 177,900 บาท (ร้อยละ 1.52) สามารถดำเนินการแล้วเสร็จได้ตามเป้าหมาย</p> <p>โครงการผลักดันการนำนวัตกรรมที่เอื้อต่อ การดำรงชีวิตของผู้สูงอายุไปใช้ประโยชน์ สำนักงานงบประมาณได้พิจารณาอนุมัติวงเงิน 8,590,100 บาท จำนวนเบิกจ่ายแล้วจำนวน 8,589,600 บาท (ร้อยละ 99.99) คงเหลือเงินคืนคลัง จำนวน 500 บาท (ร้อยละ 0.01) แต่ไม่สามารถดำเนินการตามเป้าหมายได้สำเร็จ</p> <p>โครงการสร้างเสริมระบบการดูแลสุขภาพเพื่อรองรับผู้สูงอายุแบบบูรณาการสำนักงานงบประมาณได้พิจารณาอนุมัติวงเงิน 80,955,300 บาท จำนวนเบิกจ่ายแล้วจำนวน 80,490,800บาท (ร้อยละ 99.43) คงเหลือเงินคืนคลัง จำนวน 464,500 บาท (ร้อยละ 0.57) สามารถดำเนินการแล้วเสร็จได้ตามเป้าหมาย</p>	*สอดคล้อง การประเมิน

	<p>กระทรวงสาธารณสุข ได้รับงบประมาณในแนวทางที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพ และการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุภายใต้แผนบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงอายุ พ.ศ.2563 เพื่อดำเนินการโครงการตามผลผลิตจำนวน 5 โครงการ ซึ่งในจำนวนโครงการ ทั้ง 5 โครงการ มีโครงการย่อยอยู่ 13 โครงการ เป็นจำนวนเงิน 220,301,400 บาท เบิกจ่ายได้จำนวน 219,500,300 บาท คิดเป็นร้อยละ 99.64</p>	
--	---	--

อภิปรายผล

การดำเนินงานโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ มีความสอดคล้องกันในทุกโครงการ และสอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์และแผนงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ รวมทั้งสถานการณ์ผู้สูงอายุภายใต้บริบทประเทศไทยในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับกาญจนา วันสุนทร ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP ของสตฟเฟิลบีม โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ได้ดำเนินโครงการโดยวัตถุประสงค์ของโครงการ มีความสอดคล้องกับความต้องการผู้สูงอายุ และควรให้มีการสนับสนุนปัจจัยนำเข้าเพิ่มเติม ได้แก่ การมีความพร้อมและมีกระบวนการในขั้นตอนของเตรียมความพร้อม มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน รวมถึงมีกระบวนการติดตามประเมินผลที่เป็นรูปธรรม ซึ่งจากผลการประเมินครั้งนี้ ขาดความเชื่อมโยงในการประสานงานที่เป็นเอกภาพ (กาญจนา วันสุนทร, 2550) และสอดคล้องกับข้อเสนอแนะการประเมินของสุพรรณิ ไชยอำพร และเป็นไปในทิศทางเดียวกันของกระทรวงสาธารณสุข อาจส่งผลกระทบต่อการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการภาพรวม จะเห็นได้จากการประเมินประสิทธิภาพ พบว่า ส่วนใหญ่โครงการมีประสิทธิภาพ แต่มีบางโครงการที่ผลผลิตต่อปัจจัยนำเข้า (การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I)) ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ 2563 แต่ถ้ากระทรวงสาธารณสุขมีกลไกหลักในการกำหนดนโยบาย มาตรการและแผนการขับเคลื่อนโครงการของกระทรวงสาธารณสุขภายใต้แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย ปีงบประมาณ 2563 (สุพรรณิ ไชยอำพร, 2558) ในภาพรวมทั้งหมด จะทำให้การบริหารจัดการโครงการของกระทรวงสาธารณสุข มีความเป็นเอกภาพไปในทิศทางเดียวกัน เกิดการบูรณาการที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงระหว่างหน่วยงานระดับกรมด้วยกัน ส่งผลให้การบริหารจัดการโครงการของกระทรวงสาธารณสุข มีประสิทธิภาพมากขึ้น (ศิลาธรรม เสริมฤทธิ์รงค์, นัชชา พรหมพันธุ์, บุษบัน เชื้ออินทร์, 2562)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโครงการของกระทรวงสาธารณสุขภายใต้แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย พ.ศ. 2563 แนวทางที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพ และการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุนั้น มีความสอดคล้องกับการดำเนินงานทุกปัจจัย และนำมาเสนอแนะได้ว่า ผู้บริหารระดับสูงควรจะให้ความสำคัญตั้งแต่ขั้นตอนการพิจารณาโครงการ จนถึงขั้นตอนการติดตาม และการรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อให้โครงการดำเนินการตามวัตถุประสงค์

อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยการกำหนดบทบาท อำนาจและหน้าที่ในการเป็นเจ้าภาพ
แนวทางที่ 4 ของกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งการกำหนดโครงสร้างแนวทางที่เป็นประเด็นเฉพาะการ
พัฒนาระบบการดูแลสุขภาพ เพื่อให้ตรงตามภารกิจหลักของกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งการพัฒนา
กลไกเพื่อบริหารจัดการและขับเคลื่อนโครงการของกระทรวงสาธารณสุข ภายใต้แผนงานบูรณาการ
เตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย เพื่อบริหารจัดการและขับเคลื่อนโครงการของกระทรวง
สาธารณสุขทั้งหมด มีเอกภาพ บูรณาการไปในทิศทางเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2563). *แผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2565) ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2563*. คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.).
- กาญจนา วัฒนสุนทร. (2550). *การออกแบบวิจัยเพื่อพัฒนาโมเดล ในแนวการศึกษาชุดวิชาการเบี่ยงวิธีวิจัยขั้นสูง*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- ณัฐวรรณ แยมละมัย และสุณี หงส์วิเศษ. (2561). การประเมินผลโครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุเทศบาลตำบลตะเคียนเตี้ย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 8(3) 17-25.
- วสิน เทียนกิ่งแก้ว. (2554). *การประเมินผลโครงการสร้างเสริมสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ ในชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดกระบี่*. กระบี่ : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกระบี่.
- ศรีสุดา วงศ์วิเศษกุล. (2556). *การประเมินโครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัยและผู้สูงอายุ*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ศิลาธรรม เสริมฤทธิ์รงค์, นัชชา พรหมพันใจ, บุษบัน เชื้ออินทร์. (2562). การประเมินประสิทธิผลการพัฒนาสถานบริการเชี่ยวชาญโรคเรื้อรังในพื้นที่ 4 ภูมิภาคของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2561. *วารสารสถาบันบาราศนราดรุณ*, 12(1). 44-55.
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2563). *โครงการภายใต้แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 แนวทางที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกการดูแลสุขภาพ และการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุ*. เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำงบประมาณการเตรียมแผนบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563.
- สุพรรณิ ไชยอำพร. (2558). การติดตามประเมินผลการบูรณาการเครือข่ายเพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชน. *วารสารพัฒนาสังคม*, 17(2). 69-86.
- Stufflebeam, Daniel L. and Shinkfield, Anthony J. (2007). *Evaluation Theory, Models, & Application*. San Francisco : John Wilwy.